

Népolvasmányok kérdése

Minden faluban, kisvárosban vannak könyvtárak, különböző vallási alakulatok olvasókörei, gazdakörök, kaszinók, népkörök, műkedvelőegyesületek, ipartestületek, esetleg sportklubok könyvtáraiból hordják nyalábszám az olvasnivalókat a magyar tömegek. De milyenek ezek a könyvek, amelyek állandó keresletnek örvendenek? Illetve, amelyekhez egyáltalán hozzá juthatnak ezekben a többnyire régen alapított egyesületekben? Métélyező ideáлизmus, szenzáció-hajhászás szerelmi limonádé, parasztcsuífolás ami az elárult lelkek táplálékául jut.

Olvasnának az emberek. Olvasnak is. De még többet olvasnának, ha az olvasmányaikból valami haszon is háramlana az életükre, ha életük folyásába kényszerítő erővel beleszóló könyveket olvashatnának, Amit olvasnak, nem köti őket gazdasági nyomorúságuk megértésére és kisebbségi helyzetük felmérésére.

Csinálnak itt ujságot is a „nép” számára (értsd a „nép” alatt itt főleg a földfalusi, mezővárosi megmunkálóit): csinálnak ujságokat rémhirekkel és fantsztikus bünténysorozatokkal, még jobb eset, ha szaktudományos szárazsággal (amit ugyan a falu nem olvas) esetleg multszázadban rekedt világnézetűek kultúrelképzeléseivel szerkesztett ujságokat.

A magyarság megmaradása, népi, ha nem is épen kulturális fejlődése a szörnyű tatár-török-osztrák nemzetpusztításokban és az ezek utáni betelepítések tengersodrába — a magyar uralkodó osztályoknak már Szent-István korától kezdődő állandó nemzettelenségében — a földtúrók erején alapult ez a megmaradás és most épen ez a réteg van kitéve a legborzasztóbb kulturális elhanyagoltságnak, esetleg érdekhajhászó megtévesztéseknek.

Hol van egy Szabó Dezső, vagy Gergely Sándor irás, belenyúlva az enyészetes mult irodalmi emlékei közé, hol van egy mai könyv, hogy beletépne valamelyik alsóbb társadalmi osztályunk problémáiba ?!

A faluban világhireket ordít a rádió, a kisparasztok világgpiaci árákról beszélnek és a földtelen földtúrók világválságról és nincs könyv, folyóirat mely a falunak beszélne, érthetően, becsületesen, reálisan s a néplelkéből kioperálná a megrokkant mult irodalma által túlhajtott regényes ideáлизmust. Illetve reális utakra vezetné az eszmei rajongást. Új eszméket, új erkölcsöt kellene itt ismertetni, hogy megértsék és kövessék a mai idők vonalát s az új problémák előtt ne álljanak halló-süketen, látó-értetlen.

Fehér Vince